

А

Авже́ж — 1. Уживається для ствердження якої-небудь думки (найчастіше у відповідях); аякже, так, звичайно. 2. Уживається (з підвищеною інтонацією) при запереченні в значенні, близькому до *чом не так!*, *якраз!*, *отож!* 3. *діал.* Уживається в значенні, близькому до *адже*.

Аго́в — Вигук, що вживають, коли треба привернути чиюсь увагу, покликати когось або відгукнутися на чийсь заклик.

Азі́йський — 1. Прикметник до *Азія*. 2. Той, що стосується Азії.

Акусти́чний — 1. Стосується акустики. 2. Який має добру акустику (в 2 знач.), добру чутність.

Акце́нт — 1. Своєрідний характер вимови, властивий тій або тій мові, (діалектові), особі. 2. *лінгв.* Наголос у слові. // Знак, яким цей наголос позначається на письмі. // *муз.* Ритмічний наголос. 3. *перен.* Особлива увага до чого-небудь; підкреслення.

Але́гро — 1. Швидко, жваво (про темп виконання музичного твору). 2. Назва музичного твору або його частини, що виконується в такому темпі.

Альтернаті́ва — Необхідність вибору між двома або кількома можливостями, що виключають одна одну.

Амбі́ція — Самолюбство, гордість, честолюбство.

Амплу́а — 1. Певне коло ролей, що відповідає сценічним даним актора. 2. *перен.* Певне коло занять.

Анітеле́нь — Варіант незмінного присудкового слова *нітелень*, уживаний для підсилення; ні слова, ні звука.

Антисепти́чний — Властивий антисептикам. Який застосовується для здійснення антисептики.

Аритмі́чний — Позбавлений ритму; неритмічний.

Архіва́жливий — Дуже важливий.

Атрибу́т — 1. Суттєва, невід'ємна властивість предмета або явища. 2. Ознака або предмет, які становлять характерну прикмету кого-, чого-небудь. 3. *грам.* Означення.

Б

Бази́ка — Той, хто любить багато говорити, базікати.

Балака́ніна — Довга, багатослівна розмова або висловлювання. Поверхові, беззмістовні висловлювання, балачки про що-небудь. Легка, невимушена розмова.

Бала́нс — 1. *бухг.* Порівняльний підсумок прибутків і видатків при завершенні розрахунків, а також відомість, у якій зафіксовано цей підсумок. 2. Співвідношення між взаємозв'язаними частинами,

сторонами чого-небудь, між тим, що надходить і що витрачається.

Барі́тися — Затримуватися, бути десь довго; гаятися. Наставати із запізненням (про явища природи).

Беззастере́жно — Не обмежено жодними застереженнями, умовами; безумовно.

Безнаста́нно — Прислівник до *безнастанний*: який ніколи не припиняється, невідомо, коли закінчиться; повсякчасний, безупинний.

Бенте́жити — 1. Викликати хвилювання, тривогу; хвилювати, тривожити. 2. Викликати стан замішання, зниклої в кого-небудь.

Бешкет — Грубий, непристойний учинок, сварка, колотнеча; безчинство, буча.

Бешкетник — 1. Той, хто робить, зчиняє бешкет; учасник, призвідник бешкету. 2. Велика ганьба, сором; безчестя.

Бі́дкати́ся — 1. Висловлювати жаль, скаржитися, жалітися, плакати. 2. Бути стурбованим чим-небудь; журитися, сумувати. 3. Дбати про кого-, що-небудь; клопотатися, піклуватися. 4. *рідко*. Жити в бідності, бідувати.

Бідола́ха — Бідна, нещасна людина; бідняга.

Бі́ржа — Установа, де здійснюють торговельні, фінансові та інші операції.

Благоді́йник — 1. Той, хто подає комусь допомогу, підтримку і т. ін.; добродійник. 2. Той, хто займається благодійністю.

Бло́гінг — Регулярне додавання записів, зображень чи мультимедіа в інтернеті з метою залучення цільової аудиторії, набуття довіри, пошуку однодумців, популяризації свого бренду, одержання прибутку.

Боввані́ти — 1. Виднітися, показуватися здаля (про те, що стоїть, здійсмається над чимсь). 2. *діал.* Сидіти, стояти непорушно, як бовван; стовбичити.

Бойкі́вський — Прикметник до *бойки*. Той, що характеризує бойків, належить їм.

Босо́ніж — Те саме, що *босо*.

Бо́язко — Прислівник до *боязкий*: 1. Який усього боїться; несміливий, полохливий, лякливий.

Бри́ль — Головний убір із широкими крисами.

Бува́льщина — 1. Те, що було раніше. 2. Щось дійсне, реальне; те, що справді було.

Буй-ту́р — Символ сили й відваги.

Бу́лінг — Те саме, що *цькування*. Агресивна та вкрай неприємна поведінка однієї дитини або групи дітей стосовно іншої дитини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним тиском.

Бу́цімто — 1. *спол.* Приєднує підрядні порівняльні речення або звороти; наче, неначе, мов, немов, ніби, нібито. 2. *спол.* Приєднує підрядні додаткові речення. 3. *част.* Уживається у значенні, близькому до *схоже на те; ніби, наче, немов*.

В

Ва́да — Негативна риса, особливість кого-, чого-небудь; недолік. Фізичний недолік унаслідок захворювання або ушкодження організму, а також природжений. Пошкодження або неякісність чого-небудь. 2. Те, що шкодить, має шкідливий вплив.

Варі́вода — Вередлива людина, яка змучує інших своїми причіпками, незадоволенням з будь-якого приводу.

Варті́вня — Приміщення для сторожа або військових вартових.

Велемо́вний — 1. Який багато говорить. 2. З великою кількістю зайвих слів; багатослівний.

Вельми — Дуже, у значній мірі.

Вереду́н — Той, хто вередує.

Верф — Сукупність споруд на березі річки, моря і т. ін., де будують і ремонтують судна.

Виві́ряти — 1. Ретельно перевіряти точність, правильність чи придатність чого-небудь. 2. Випробовувати когось у чомусь.

Видноко́ло — Обрій, горизонт. Простір, який можна охопити зором.

Виднокра́й — Обрій, горизонт.

Височі́ти — 1. Виділятися висотою, підноситися над чим-небудь, міститися вище чогось. 2. *перен.* Виділятися серед інших визначними досягненнями, видатними особливостями.

Вись — Простір на великій відстані від землі.

Ві́трати — Гроші, кошти, витрачені на що-небудь.

Витребéньки — 1. Вигадки, примхи, забаганки. 2. Те, що не має практичного значення і звичайно служить для прикраси. Страви чи напої, виготовлені незвичайним способом, або приправи до них.

Ві́шкіл — Ретельне навчання чого-небудь, прищеплення певних навичок, привчання до дисципліни і т. ін.

Відва́га — Відсутність страху в людини перед небезпекою.

Відда́вна — З давніх-давен, з давніх пір, з давніх часів.

Відтоді — З того часу, з тієї пори.

Відчайдух — Про дуже хоробру, сміливу людину; протилежне — боягуз.

Вікопомний — Якого пам'ятатимуть віками; незабутній.

Вільнодумець — Людина, якій властиве вільнодумство.

Вірогідно — Достовірно, достеменно.

Власноруч — Своїми руками.

Волати — 1. Те саме, що *кричати*; голосно кликати. 2. Звертатися до кого-, чого-небудь.

Волонтер — Той, хто став на військову службу за власним бажанням; доброволець; той, хто за власним бажанням надає допомогу іншим.

Воціна — Воскова основа стільника, а також видобутий із неї неочищений віск.

Впертюх — Уперта людина.

Вподобайка — Те саме, що *лайк*.

Вранішній — Стосується ранку; ранішній, ранковий.

Вряді-годі — Зрідка, нечасто, деколи.

Всемережжя — Всесвітня система сполучених комп'ютерних мереж, заснована на комплекті інтернет-протоколів.

Г

Гай — Невеликий, переважно листяний ліс.

Гайда — Вигук, що вживають як заклик, спонукання іти куди-небудь: ідіть, ходім. Уживається для означення швидкого руху.

Гайдамака — Народний повстанець, учасник гайдамацького руху на Правобережній Україні.

Галасвіта — Невідомо куди; кудись.

Гальмо — 1. Пристрій для сповільнення руху або зупинки транспорту і т. ін. 2. Те, що затримує що-небудь, не дає розвиватися, рухатися вперед; перешкода, затримка.

Гамувати — 1. Не давати виявлятися; стримувати. 2. Те саме, що заспокоювати.

Гасло — 1. Висловлена в стислій формі ідея, політична вимога, завдання; заклик. Плакат із таким закликом. Провідний принцип. 2. Умовний знак для дії; попередження, сигнал.

Генеалогія — 1. Історія роду; родовід. Галузь науки, що вивчає родовід. 2. Походження рослинних і тваринних родів.

Гідність — 1. Сукупність рис, що характеризують позитивні моральні якості. 2. Усвідомлення людиною своєї громадської ваги, громадського обов'язку.

Гнилічка — Пригнилий плід дикої груші.

Годі — 1. Досить, вистачить. 2. *тільки з інфінітивом*: Не можна, немає можливості.

Горня́тко — Зменшувальне до *горня*. Маленький горщик.

Гості́нність — Властивість за значенням *гостинний*. Готовність, бажання приймати гостей і пригощати їх. Гостинне приймання.

Граве́р — Художник, який створює гравюри; спеціаліст із гравіювання.

Гре́го — Континентальний місцевий вітер, північно-східного напрямку, протилежний майстро.

Гудити — Виносити осуд, виражати незадоволення; ганити; протилежне *хвалити*.

Гуртува́тися — 1. Збиратися в одне місце, створюючи гурт. 2. Об'єднуватися однією ідеєю, метою.

Г

Га́джет — 1. Невеликий електронний пристрій. 2. Новітній високотехнологічний електронний або механічний пристрій.

Гре́чний — Шанобливо ввічливий у поведженні з людьми; чемний. Який виражає шанобливість, увічливість.

Д

Деба́ти — Обговорення якого-небудь питання, обмін думками.

Деда́лі — 1. Чим далі. 2. *у значенні підсилювальної частки*. У сполученні з порівняльним ступенем прикметників і прислівників указує на поступове посилення їх якості.

Де́інде — 1. В іншому місці; де-небудь. 2. У деяких місцях; де-не-де.

Де́нді — Вишукано, пишно й модно одягнена людина; франт.

Дефо́лт — Стан у кредитних відносинах, що настає, коли позичальник не виплачує свої борги або платежі

Де́щиця — Незначна кількість чого-небудь; трохи.

Джерело́ — 1. Потік води, що утворюється внаслідок виходу підземних вод на поверхню землі. 2. Те, що дає початок чому-небудь, звідки постає, черпається щось; основа чого-небудь; вихідне начало. 3. Про того або те, від кого або звідки довідуються про що-небудь. 4. Писемна пам'ятка, документ, на основі якого будується наукове дослідження.

Дзві́нкотю́чий — Дзвінкоголосий; дзвінкий.

Дивові́жа — 1. Незвичайне видовище; диво. 2. Те саме, що *здивування*.

Дискомфóрт — Незручність, відсутність належних умов, потрібних для нормальної життєдіяльності людини, виконання певної роботи і т. ін.; невигода.

Доброчíнність — Зроблене добро; корисний учинок.

Довіра — Ставлення до кого-небудь, що виникає на основі віри в чияюсь правоту, чесність, щирість і т. ін.

Дозві́лля — Вільний від праці час; час відпочинку.

Докорі́нно — Прислівник до *докорінний*: який стосується основ, коренів чого-небудь.

Доп'ясти́ — Дістати що-небудь.

Достемéнно — Справді, дійсно. Уживається для вираження впевненості в чому-небудь.

Дошкуля́ти — 1. Виводити з терпіння, з рівноваги, досаждаючи словами, діями. 2. Порушувати нормальний стан, завдавати неприємностей. 3. Спричиняти, викликати фізичний біль. Сильно діючи, неприємно вражати (про мороз, холод, вітер і т. ін.).

Дошу́куватися — 1. Наполегливо шукаючи, намагатися знайти кого-, що-небудь. 2. Докладаючи зусиль, дізнаватися про що-небудь.

Дубча́к — Молодий дуб.

Дука́ч — 1. Срібна, а потім золота монета. 2. Жіноча прикраса у вигляді монети.

Е

Емпáтія — Співпереживання; розуміння почуттів, станів іншої людини.

Ерза́ц — Неповноцінний замітник чого-небудь; сурогат.

Етике́т — Установлені норми поведінки та правила ввічливості в якому-небудь товаристві.

Етимоло́г — Фахівець з етимології.

Етимоло́гія — 1. Розділ мовознавства, який вивчає походження слів і їх генетичні зв'язки з іншими словами. 2. Походження слова і його споріднені зв'язки з іншими словами тієї самої або інших споріднених мов.

Ж

Жабó — 1. Нашивка з мережива або серпанку з оборками, що прикріплювалась до коміра верхньої чоловічої сорочки. 2. Оздаба до жіночого плаття або блузки, зроблена з мережива чи тонкої тканини.

Же́вріти — 1. Догоряти без полум'я; тліти. Слабо горіти, світитися невеликим полум'ям; блимати. 2. Виблискувати яскравим світлом, давати яскраве світло. Яскраво блищати, *перев.* виражаючи сильні почуття, переживання (про очі); світитися. 3. Яскраво відбивати світло сонця або інших тіл. 4. Виділятися своїм яскравим червоним, жовтогарячим і т. ін. кольором; жаріти. 5. Існувати приховано, затаєно; тліти.

Жовта́вий — із жовтим відтінком, із жовтизною.

Жупа́н — Давній тип слов'янського верхнього одягу з дорогої шовкової тканини — штофу, парчі або з тонкого фабричного сукна, переважно блакитного або зеленого кольору. Жупан був досить довгим (нижче колін, іноді до кісточок), приталеним, з призбираною спинкою і полами, що ледь-ледь сходилися; з відкладним або стоячим коміром, манжетами і кишнями, на полотняній підкладці.

З

Забага́нка — Примхливе бажання.

Завзя́ття — 1. Запальна наполегливість, енергійність, жадоба діяльності, якої-небудь дії; запал. 2. Захоплення чим-небудь, пристрасть до чого-небудь.

Завірю́ха — 1. Сильний вітер зі снігом; метелиця, хуртовина. 2. *перен.* Політична, соціальна і т. ін. подія, що викликає глибокі зміни, потрясіння в суспільстві.

Завсі́дник — Постійний відвідувач.

Загра́ва — Відсвічування, відблиск (*перев.* на небі) яскравого світла, пожежі, вогнів і т. ін. Сяяння небосхилу під час заходу і сходу сонця.

Заздалегі́дь — За якийсь час до чого-небудь; наперед.

Зазіха́ти — Пристрасно бажати, намагатися захопити, привласнити що-небудь. Намагатися позбавити чого-небудь, завдати шкоди.

За́йда — 1. Людина, яка прибула, прийшла звідки-небудь, не тутешня. 2. *зневажл.* Чужоземний загарбник.

За́йшлий — Який прийшов, прибув звідки-небудь; нетутешній.

Залюбкі́ — Охоче, із задоволенням.

Заману́тися — Виникнути, з'явитися (про якесь бажання); захотітися.

Запаморочливий — 1. Який викликає запаморочення. 2. *перен.* Який дуже перевищує звичайну міру. Який справляє сильне враження своєю незвичайністю або привабливістю.

Запізно — Надто пізно; пізніше, ніж треба.

Зарядити — 1. Давати пораду, допомагати радою. 2. Знаходити вихід зі скрутного становища. 3. Надавати якусь допомогу кому-небудь.

Зась — Уживають для вираження заперечення чого-небудь, відмови від чогось.

Затямити — Зберегти в пам'яті; запам'ятати.

Затятий — 1. Який уперто наполягає на своєму, намагається зробити по-своєму, домагається свого; упертий. Стійкий, непохитний. 2. Який виражає найвищий ступінь ознаки, вияву чого-небудь. Який довго не припиняється, не змінюється. 3. *діал.* Зціплений, міцно затиснений (про губи, зуби і т. ін.).

Захарашувати — Ставлячи, кладучи що-небудь у великій кількості, безладно, заповнювати все місце, весь простір.

Захват — 1. Велике внутрішнє піднесення, збудження; порив; запал. 2. Підвищений інтерес, палкий потяг, пристрасть до чого-небудь. 3. Найвище напруження, піднесення, найбільший вияв чого-небудь.

Зашарітися — Почервоніти, вкритися рум'янцем.

Збагнути — 1. Проникнути в суть чого-небудь; осягти; зрозуміти. 2. *рідко.* Скласти уявлення про що-небудь, уявити.

Збайдужіти — Перестати викликати інтерес, стати нецікавим, неважливим для кого-небудь.

Збитки — Матеріальні втрати; протилежне прибутки. 2. *розм.* Зло, шкода. 3. *діал.* Вчинок, що завдає шкоди. 4. *діал.* Пустощі, жарти.

Звитяга — Перемога в бою, у війні. Героїчний подвиг. 2. Досягнення, успіх, здобуті подоланням труднощів у чому-небудь, наполегливою працею, демонструванням свого мистецтва і т. ін.

Звідусюди — 1. Те саме, що *звідусіль*. 2. З усіх боків, з різних місць.

Зглянутися — Виявити співчуття, милосердя до кого-небудь, пожаліти когось, змилюватися над ким-небудь.

Здужати — 1. Бути здоровим, не хворіти. 2. Бути спроможним, могли щось робити. 3. Подолати, перемогти.

Зеленавий — 1. З відтінком зеленого кольору; трохи зелений, зеленкуватий. 2. *розм.* Хворобливо блідий (про колір обличчя, шкіри людини).

Зірни́ця — 1. Те саме, що *зірка*. Ранкова або вечірня зірка. 2. Яскраве освітлення горизонту перед сходом і після заходу сонця. 3. Короткий світловий спалах без грому на обрії вночі або ввечері — відблиск далекої грози; блискавиця. Спалах вогню.

Зметикува́ти — Обміркувати, додуматися.

Зне́хотя — 1. Без бажання, неохоче. 2. *рідко*: Мимоволі, невільно.

Зніче́в'я — 1. З нічого робити. 2. Несподівано, раптом. 3. Ні з того, ні з сього, без причини.

Зусібі́ч — З усіх боків; звідусіль.

Зухва́лець — Зухвала людина.

Зухва́лий — 1. Який не виявляє належної поваги, пошани до кого-, чого-небудь. 2. Відчайдушно сміливий.

I

Інді́го — 1. Багаторічна тропічна бобова рослина, з листя якої добувають темно-синю фарбу. 2. Барвник, темно-синя фарба, яку тепер виробляють хімічним способом, а раніше добували із цієї рослини.

Ініціати́ва — 1. Перший крок у якій-небудь справі; почин. 2. Здатність висувати нові ідеї, пропозиції; уміння самостійно розпочинати яку-небудь справу; заповзятливість.

Інтеракти́вний — Здатний взаємодіяти.

Інфля́ція — Надмірне проти потреб товарообігу збільшення кількості паперових грошей і швидке їх знецінення.

Інфрачерво́ний; Інфрачерво́не промі́ння — Невидиме теплове проміння з хвилею довшою, ніж у червоного проміння.

Й

Ймові́рно — Можливо, мабуть.

К

Каблу́чка — 1. Що-небудь зроблене, зв'язане у вигляді кільця, петлі. 2. Те саме, що *перстень*.

Ка́верза — 1. Підступ, який хто-небудь чинить, щоб ускладнити, заплутати справу, зробити шкоду; інтрига. 2. Злий, підступний жарт, зла витівка.

Капелю́х — Жіночий або чоловічий головний убір із фетру, соломи тощо; бриль.

Капелю́шок — Зменшувальне до *капелюх*; брилик.

Капли́ця — У християн — невеличка споруда без вітваря для відправ і молитов.

Капрічіо — Музична інструментальна віртуозна п'еса в блискучому, ефектному стилі.

Кáрвінг — Мистецтво художнього різьблення по овочах і фруктах.

Кардина́льний — Найголовніший, найважливіший; ґрунтовний, основний.

Кардина́льно — Прислівник до *кардинальний*.

Карді́блог — Лікар, який лікує хвороби серця.

Картáти — 1. Гостро дорікати кому-небудь, лаяти когось; різко критикувати, осуджувати кого-, що-небудь. 2. Мучити, гризти.

Категорі́чний — Безумовний, рішучий. Який не допускає заперечень.

Квадрáнт — 1. *мат.* Четверта частина кола. *Квадрант площини*. 2. Старовинний астрономічний прилад для вимірювання висоти небесних світил.

Кваплі́вий — 1. Який поспішає, хапається; поспішливий, хапливий. 2. Який робиться, відбувається, виконується з поспіхом, хапливо; поспішний. 3. *рідко*. Схильний до чого-небудь.

Кéпський — 1. Те саме, що *поганий*. Який не має добрих якостей, властивостей; не такий, як треба; який викликає негативну оцінку. 2. Неприємний своїми якостями, властивостями (несмачний, смердючий і т. ін.). 3. Який не задовольняє поставлених вимог, не відповідає цим вимогам, певним потребам. 4. Який не обіцяє нічого доброго, віщує лихо, небезпеку або неприємність; невтішний, сумний.

Кепта́р — Хутряна безрукавка, поширена в Карпатах та Прикарпатті.

Кирéя — Плащоподібний одяг однотипного крою з одного або двох перегнутих на плечах полотнищ саморобного сукна гіршого ґатунку — рядовини чорного або сірого кольору.

Кібербу́лінг — Булінг (цькування) із застосуванням цифрових технологій.

Кі́новáр — 1. Мінерал червоного кольору різних відтінків; сірчиста ртуть, цинобра. 2. Червона фарба, яку добувають із сірчистої ртуті.

Клекоті́ти — 1. Видавати переривчастий звук (про деяких великих птахів). 2. Бурхати, вирувати, шумувати (про рідину). Кипіти з шумом. 3. Глухо булькотіти (у горлі, грудях при хворобливому стані). 4. Видавати, створювати переривчасті звуки, схожі на клекіт птахів; шуміти (про мотор, кулемет і т. ін.). 5. *перен.* Бурхливо, з незвичайною силою проявлятися (про почуття, пристрасть).

Кмітливий — 1. Здатний добре й швидко міркувати, розмірковувати; тямущий. 2. *рідко*. Те саме, що *спостережливий*.

Кобеняк — Розширений плащоподібний одяг, що побутував на правому березі Дніпра.

Кожух — Зимовий одяг з овечих шкур. Кожух шили хутром досередини. У різних місцевостях України він мав свої особливості крою, пропорцій, кольору, оздоблення. Колір у кожухів переважно білий, рідше червоний або чорний.

Кожушанка — Зимовий одяг з овечого хутра, критий тонким фабричним сукном або напівсукном. Поширений у західних та північних районах України.

Комунікабельність — Здатність людини до спілкування, до встановлення соціальних зв'язків, контактів.

Конкурентія — 1. Суперництво в якій-небудь галузі, боротьба за досягнення кращих наслідків; змагання. 2. Боротьба між приватними підприємцями за вигідніші умови виробництва й збуту товарів при товарному виробництві.

Констатація — Те саме, що *констатування*. Установлення, відзначення наявності чого-небудь.

Конферансьє — Артист (або артистка), що оголошує номери програми під час естрадної вистави, концерту тощо й розважає присутніх між номерами.

Кóнче — 1. Неодмінно, обов'язково. 2. Дуже, украй.

Кóпанка — 1. Невелике водоймище з ґрунтовою водою, викопане для господарських потреб; сажавка. 2. Криниця без зрубу.

Кóрба — 1. Пристрій із ручкою, яку крутять для надання обертального руху валові, для заведення машини тощо. 2. Те саме, що *коловорот*.

Коронавірус — Представник групи вірусів, які мають короткі відростки на оболонці та можуть викликати хвороби в людей і тварин.

Корфбóл — Командна гра з м'ячем, багато в чому подібна до змішаного нетболу.

Косовиця — 1. Косіння та збирання трави, збіжжя. 2. Час, коли косять та збирають траву.

Кóшти — 1. Гроші, капітал, матеріальні цінності. 2. *рідко*: Те саме, що *витрати*; видатки.

Коштóвність — Річ, що має високу вартість, цінність.

Кра́йка — Вузький пояс, за допомогою якого утримувався стеговий незшитий одяг. Ширина 3–15 см, довжина до 3 метрів.

Краса́ — 1. Властивість, якість гарного, прекрасного. 2. Оздоба, прикраса кого-, чого-небудь. 3. Гарна, приваблива зовнішність; уroda. 4. Красуня.

Кре́до — Основні погляди, переконання.

Кресáти — 1. Добувати іскри, вогонь кресалом. 2. Пристрасно, із запалом робити, виконувати що-небудь.

Кри́тися — 1. Те саме, що *ховатися*. Перебувати за чимось або в чомусь, бути невидимим для зору. 2. *перен.* Бути в чомусь, не проявляючись відкрито. 3. Приховувати що-небудь від інших; таїти. 4. Ховатися, щоб уникнути якоїсь небезпеки; переховуватися.

Крути́хвіст — Те саме, що *крутий*. 1. Хитра та спритна в своїх учинках людина; шахрай, ошуканець. // Нецира в своїх стосунках з іншими людьми особа; лицемір. 2. Той, хто схильний до крутійства. 3. *розм.* Той, хто крутить що-небудь.

Кума́ч — Бавовняна тканина яскраво-червоного кольору.

Купа́ж — Змішування в певному співвідношенні речовин, наприклад, чаю, соків різних ґатунків для надання їм необхідних якостей.

Ку́чма — Висока циліндрична, конусоподібна шапка з овчини або з іншого хутра, яка була поширена на території всієї України. Циліндрична форма смушевих шапок переважала на Поділлі і на півдні Волині. На півдні і південному заході України побутували конусоподібної форми шапки зі зрізаним верхом, на Чернігівщині і на півночі, північному заході Волині прижилися шапки рогаті.

Кюре́ — У Франції та Бельгії — парафіяльний католицький священник.

Л

Лакони́чність — Чіткість і стислість у висловленні, зображенні чогось.

Легкова́жити — Ставитися легковажно до кого-, чого-небудь. Бути легковажним.

Легкодúх — 1. Позбавлена сили волі, нерішуча, безсила людина. Легковажна, несерйозна людина. 2. Боязка людина.

Лéле — Вигук, що вживають для вираження жалю, нарікання, страху або здивування (часто разом з *ой*).

Лиході́й — Той, хто чинить лихо, здатний чинити лихо.

Ліра¹ — Старогрецький струнно-щипковий музичний інструмент.

Ліра² — В Італії та деяких інших країнах — грошова одиниця і відповідна їй монета.

Льо́ля — Сорочка (звичайно дитяча).

Людиноде́нь — Одиниця обліку робочого часу, що враховує вихід працівника на роботу і його участь у виробництві впродовж дня, незалежно від кількості фактично відпрацьованих годин.

М

Ма́гія — 1. Сукупність прийомів та обрядів, які, за увявленням забобонних людей, мають чудодійну силу; чаклунство, чарівництво. 2. Щось загадкове, незрозуміле.

Мае́стро — Шаноблива назва видатного музиканта, композитора, художника.

Майстро́ — Вітер, який керує життям людей, тому йому дають різні назви: маестро, містрó, магістер, містраб, містраён, магістраль тощо.

Ма́клер — Професійний посередник в укладанні торговельних та біржових угод.

Мамали́га — Каша з жовтого кукурудзяного борошна.

Маніпуля́ція — 1. Виконувана руками складна дія, що звичайно вимагає вправності, вміння тощо. 2. *перен., розм., рідко.* Те саме, що махінація; шахрайство.

Манто́ — Широке жіноче пальто, переважно хутряне.

Ма́рблінг — Японська техніка мармурування або штучного мармурування; підготовка та оброблення поверхні для імітації зовнішнього вигляду полірованого мармуру з використанням нерозчинних фарб і води.

Маре́нго — Відтінок сірого або синього кольору. Іноді позначає також «колір темної морської хвилі».

Марині́ст — Художник, який малює море.

Маринува́ти — 1. Класти продукти в маринад для збереження їх або надання їм певних смакових якостей. 2. *перен., розм.* Свідомо затримувати розв'язання, виконання чогось.

Марнува́ти — Даремно, без користі витратити гроші, майно тощо. Даремно, без користі губити життя, силу тощо. Гаяти (час).

Маста́к — Уміла й досвідчена в певній галузі людина; майстер; митець.

Медіахо́лдинг — Об'єднання засобів масової інформації для посилення інформаційного впливу.

Мета́стазува́ти — Переносити певний патологічний матеріал з ураженої частини організму в іншу.

Меце́нат — Багатий покровитель наук та мистецтв, а також їх представників. Людина, яка безоплатно виділяє кошти на розвиток науки, культури та мистецтва.

Мі́мрити — Говорити тихо, невиразно; бурмотіти.

Мисткі́ня — Та, що працює в якому-небудь виді мистецтва.

Міле́ді — Назва заміжньої жінки в аристократичних колах Англії; чемне звертання до неї; пані; // *перен., жарт.* Про жінку з інших суспільних верств.

Місткий — 1. Здатний уміщувати велику кількість кого-, чого-небудь; ємкий. 2. Який охоплює багато явищ, якостей; всеосяжний.

Мобінг — Унесення змін у конструкцію та дизайн електронних приладів з метою поліпшення зовнішнього вигляду й технічних характеристик.

Мольфар — 1. Чарівник. 2. Злий дух, чорт.

Монографія — Наукове дослідження, у якому висвітлюється одне питання, одна тема.

Монументальний — 1. Який є монументом. 2. *перен.* Який вражає своїми розмірами, величністю; величний, грандіозний // Високий, кремезний (про людину, її постать). 3. *перен.* Грунтовний, глибокий за змістом.

Мотлох — 1. Старі речі домашнього вжитку, одяг, ганчір'я тощо. Непотрібні або непридатні для використання речі. 2. *розм.* Шматки чогось потрощеного, порубаного. 2. *перен., зневажл.* Погані, негідні люди; набрід, наволоч. 3. *перен., розм.* Те, що не має цінності, нікому не потрібне.

Муліне — Бавовняні або віскозні штапельні кольорові нитки для вишивання.

Н

Набуток — Те, що набувають працею, затрачаючи силу й енергію. Те, що неподільно належить кому-небудь.

Надивовіжжю — 1. Напрочуд; надзвичайно. 2. Дуже добре, чудово. 3. *розм., у знач. присудкового слова:* Викликати подив, здаватися дивним.

Навзаєм — Взаємно.

Навіже́нець — 1. Психічнохворий; божевільний. 2. Неврівноважений, нестриманий. 3. Позбавлений розумного змісту. 4. *перен.* Який виходить за межі нормального щодо сили, величини, напруженості і т. ін.

Надвечір'я — Час перед вечором; початок вечора.

На́дмір — 1. Кількість чого-небудь, що перевершує потребу в ньому; надлишок. 2. Дуже велика кількість, вищий ступінь чого-небудь.

Налашто́вувати — 1. Готувати що-небудь; приводити в стан готовності. 2. Робити що-небудь придатним для роботи, використання і т. ін.

Намі́тка — Прямокутний платковий жіночий головний убір. Це льняна або конопляна тонка чи взагалі прозора (часом підкрохмалена) тканина, що має довжину приблизно 5 м, ширину 50 см.

Наоді́нці — 1. Сам на сам, удвох без свідків. 2. На самоті, самотно, без інших.

Напі́рник — Мішок із щільної тканини, куди насипають пір'я для подушки або перини; насипка.

Напрóчуд — 1. Надзвичайно, дуже; навдивовижу. 2. Дуже добре, чудово.

Насáмкінець — Під кінець, на завершення всього.

Насолóда — Вищий ступінь задоволення.

Настанóва — Вказівка або порада діяти певним чином.

Натхнѐний — Сповнений, пройнятий натхненням; пристрасний. Сповнений благородства, душевної краси.

Натóмість — 1. Замість чого-небудь. 2. *розм.* Уживається у значенні протиставного сполучника *зате, однак*.

Не́біж — 1. Син брата або сестри (про рідних, двоюрідних, троюрідних); племінник. 2. *пестл.* Звертання до чоловіка, молодшого віком. 3. *заст.* Бідолаха.

Невда́ха — 1. Людина, якій не щастить у чому-небудь або яка робить щось не так, як треба. Уживається як лайливе слово. 2. Щось погано, невдало виготовлене, зроблене і т. ін. (про предмети).

Не́від — Велика рибальська сітка.

Неві́стка — Заміжня жінка стос. до рідних її чоловіка (батька, матері, братів, сестер, дружин братів і чоловіків сестер).

Нега́йно — Прислівник до *негайний*: який здійснюється, відбувається зразу, без затримки; терміновий.

Него́же — Прислівник до *негоже*. Погано, неприємно. Не годиться, не слід, не личить.

Недо́світ — Ранковий мороз, що буває весною і восени перед сходом сонця; приморозок.

Неквáпний — Який не квапиться або якому не властива квапливість. Непоспішливий, повільний.

Неозóрий — Якого не можна осягнути поглядом, дуже великий щодо розміру; неоглядний, неосяжний. Великий, необмежений щодо можливостей.

Неорди́нний — Той, що вирізняється оригінальністю.

Неперéливки — Важко, скрутно комусь.

Несамові́то — Дуже сильно, зі значною силою свого вияву.

Не́хворощ — Те саме, що *чорнобиль*. Багаторічна трав'яниста рослина із чорнувато-бурим стеблом, різновид полину; використовується в медицині.

Нечестівець — 1. У віруючих — грішна людина, що порушує священні, узаконені релігією норми. 2. Уживають як лайливе слово.

Нікнути — 1. Нахилитися, нагинатися, припадати до землі. 2. Втрачати силу, енергію і т. ін. Ніяковіти.

Нішком — 1. Тихо. Причаївшись. Мовчки. 2. Крадькома, потай, щоб інші не бачили, не знали.

Нівро́ку — 1. Нічого собі, непогано, так як треба. Більше ніж треба. 2. Уживається для вираження побажання не принести горя, не наврочити кому-небудь своїми словами: *Нівроку йому (їй, вам, тобі, їм)*.

Нільга́у — Парнокопитна тварина родини бикових, антилопа.

Ніяковіти — Робитися, ставати ніяковим; приходити в стан зніяковіння; конфузитися.

Нүмо — 1. Вигук, що вживають при звертанні до багатьох осіб як спонування, заохочення до спільної дії. 2. Частка, *розм.* У поєднанні з інфінітивом указує на інтенсивний початок дії.

О

Обі́руч — 1. Обома руками. 2. *рідко.* По обидва боки; з усіх боків.

Облямі́вка — 1. Вишивка або смужка тканини, хутра і т. ін. на краях одягу, взуття і т. ін. для оздоблення; лямівка, оторочка. 2. *перен.* Те, що смугою оточує що-небудь.

Облямо́ваний — Дієприкметник до *облямовувати* (оздоблювати облямівкою).

Обо́жнювати — Надавати кому-, чому-небудь рис, властивостей надприродної сили.

Оболо́нь — Заплавні луки.

Обопі́льний — 1. Спільний для обох сторін; взаємний. 2. Однаковий з обох боків; двосторонній.

Обши́р — 1. Те саме, що *простір*. 2. *рідко.* Те саме, що *обсяг*.

Овва́ — Вигук, що вживається при вираженні здивування, сумніву, іронії і т. ін.

Ока́зія — 1. Дивний випадок, незвичайна подія. Те саме, що *пригода*. Урочиста подія, звичайно непередбачена. 2. Зручний момент, випадок; нагода.

Оксамі́т — Тканина з густим коротким ворсом з натурального шовку або штучного волокна.

Оксамі́товий — 1. Зшитий з оксамиту. Оббитий, обшитий або обтягнутий оксамитом. 2. Який чимось нагадує оксамит, схожий на оксамит. 3. Приемний, м'який (про голос, звук).

Ома́на — 1. Хибне сприйняття дійсності, зумовлене неправильним, викривленим відображенням її органами чуття; уявний образ чого-небудь, що помилково сприймається як дійсний. Марні надії, сподівання; ілюзії. 2. Стан людини, коли вона помилково сприймає що-небудь уявне за дійсне. 3. Те саме, що *обман*.

Опі́рність — Здатність протидіяти чому-небудь; ступінь опору чому-небудь.

Оптимáльний — Який найбільше відповідає певним умовам, вимогам; найкращий із можливих.

Оптимі́зм — Погляд на життя з позитивної точки зору.

О́пція — 1. Вибір, альтернатива; варіант вибору. 2. *комп.* Допоміжний засіб, який призначений для модифікації основного режиму роботи.

Осору́жний — Остогидлий, немилий. Огидний, бридкий. Проклятий, ненависний.

Ора́тор — Той, хто виголошує промову, а також людина, яка володіє даром красномовства.

Ота́ва — Трава, що відростає на місці скошеної.

Ота́ра — 1. Великий гурт овець, кіз. 2. *перен., зневажл.* Безладний гурт людей, натовп, юрба.

Ошелéшувати — 1. Сильно вдаряючи по голові, доводити когонебудь до непритомного стану. 2. Надзвичайно дивувати, вражати; приголомшувати.

П

Паралімпі́йський — Той, що стосується міжнародних спортивних змагань для людей з інвалідністю.

Парча́ — Візерунчаста тканина, зроблена із шовкових і золотих або срібних чи таких, що імітують їх, ниток.

Пелеха́тий — 1. З довгим, густим, скуйовдженим волоссям (про людину); з довгою, густою шерстю (про тварину). 2. Скуйовджений, розпатланий; кошлатий (про волосся, вовну). 3. Зі шкіри з довгою, густою вовною (про одяг). 4. Який має густе листя, довге віття й пишний цвіт, великі лапаті квіти (про рослину). 5. Який має вигляд клаптів або нерівні краї (про пару, туман, хмару і т. ін.).

Пенсне́ — Окуляри без завушних дужок, які тримаються пружинкою, що затискає перенісся.

Пере́йматися — Сповнюватися яким-небудь почуттям, настроєм і т. ін.

Перспекті́ва — 1. Спосіб зображення на площині або на кривій поверхні об'ємних предметів такими, якими ми бачимо їх з певної

точки спостереження. 2. Можливості кого-, чого-небудь у майбутньому; сприятливі умови для майбутньої діяльності когось або наступного розвитку чогось.

Пéчворк — Декоративний метод шиття, у процесі якого невеликі шматочки тканини, підготовлені раніше, зшивають разом, щоб сформувати новий візерунок.

Піа́р — Технологія або комплекс заходів, спрямований на формування або підтримку певної репутації та громадської думки.

Пі́клува́тися — 1. Виявляти увагу, турботу про потреби кого-, чого-небудь. Виявляти неспокій із приводу влаштування кого-, чого-небудь, клопотатися про когось, щось. 2. Дбаючи про кого-, що-небудь, робити послуги, допомагати, створювати необхідні умови і т. ін. 3. Бути в стані тривоги, тривожитися, хвилюватися через кого-, що-небудь.

Піро́тeхнік — Фахівець із піротехніки.

Пла́хта — Частково зшитий, розпашний святковий стегновий жіночий одяг українців середнього Подніпров'я.

Плекáти — 1. З любов'ю вирощувати, виховувати кого-, що-небудь; викохувати. 2. *перен.* З любов'ю зберігати в пам'яті, серці що-небудь, пристрасно мріяти про здійснення чогось. 3. *діал.* Годувати груддю.

Побраті́м — 1. Той, хто вступив у побратимство з ким-небудь; названий брат. Близький друг, товариш. 2. Товариш по боротьбі, битві, боях. Соратник по якій-небудь діяльності, сподвижник.

Поготі́в — Тим більше.

Портя́ — Працівник готелю, що стежить за порядком у вестибюлі, приймає пошту, дає різні довідки мешканцям готелю і т. ін.

Посиде́ньки — 1. Дозвілля, яке проводять у розмовах жінки й чоловіки, сидячи на вулиці або десь у гостях. 2. Зібрання сільської молоді для спільної праці й розваг в осінній та зимовий час.

Пóспіх — Дія і стан за значенням *поспішати*.

Потрeба — 1. Необхідність у кому-, чому-небудь, що вимагає задоволення; потрібність. Умови, які змушують до чогось, спричиняють щось. Необхідність або бажання робити щось, діяти певним чином. 2. Те, без чого не можна обійтись; вимоги, які необхідно задовольнити. Умови, необхідні для когось, чогось.

Поціно́вувач — Той, хто виявляє шану до когось, чогось; шанувальник.

Правопоря́док — Суспільний порядок, врегульований правом, законом.

Престі́ж — Авторитет, вплив, який має хто-, що-небудь.

Прива́ба — 1. Те, що притягає, робить привабливим, приємним; привабливість. 2. *поет.* Краса, принадність. 3. Те, що захоплює, приносить задоволення; спокуса.

Приголо́мшувати — 1. Сильним ударом (звичайно по голові) позбавляти свідомості. Приглушувати (звичайно рибу). Оглушувати кого-небудь (про гул, шум і т. ін.). 2. Викликати паніку, замішання. // Справляти сильне враження, надзвичайно дивувати. Несподіваними діями, словами і т. ін. ставити кого-небудь у скрутне становище. // Спричинятися до стану пригніченості, розгубленості.

Примі́тивіст — Митець, що втілює у своїй творчості ідеї та принципи примітивізму.

Прина́да — 1. Те, чим принаджують рибу, птаха, звіра і т. ін. 2. Хто-небудь або що-небудь, що використовується як засіб для принаджування кудись. 3. Те, що вабить; спокуса. 4. Притягальна сила чого-небудь. 5. Краса, привабливість. 6. Позитивна якість, властивість, якою відзначається що-небудь; перевага.

Прі́смерк — 1. Напівтемрява після заходу сонця або перед світанком; сутінки. Напівімла у похмурий, несонячний день, при сонячному затемненні тощо. 2. Напівморок у погано освітленому приміщенні. Слабке, тьмяне освітлення. Після заходу сонця; в сутінках. 3. *перен.* Стан занепаду, безнадії, зневіри у власних силах.

Притама́нний — 1. Властивий комусь, чомусь, характерний, звичний для кого-, чого-небудь. 2. *заст.* Справжній. 3. *рідко.* Належний кому-небудь; власний.

Притлу́млювати — 1. Те саме, що *приглушувати*. 2. Припиняти, ліквідувати або послаблювати що-небудь. 3. *перен.* Не давати можливості чому-небудь виявлятися, розвиватися; глушити, заглушувати. 4. *перен.* Морально пригнічувати кого-небудь, виявляючи свою зверхність.

Причаї́тися — Ховаючись від кого-небудь, намагатися бути непомітним; притаюватися. Завмирати, тамуючи подих; затихати. Ховатися, припиняти діяльність на деякий час, вичікуючи. 2. Знаходити де-небудь притулок, затишок. Бути розташованим у затишку; бути непомітним здалеку (про неживі предмети).

Причі́лок — 1. Бокова стіна будинку; бокова частина даху. 2. *перен., рідко.* Край, кінець чого-небудь.

Проакті́вний — Здатний вільно розпоряджатися свободою вибору, бути ефективним та досягати успіхів; відповідальний за власне життя, свій настрій, свої досягнення і помилки.

Прогнозува́ти — На основі наявних даних передбачати напрям, характер і особливості розвитку та закінчення явищ і процесів у природі й суспільстві.

Пропоно́ва — Те, що пропонують чийсь увазі, виносять на розгляд, обговорення тощо; пропозиція.

Продукраї́нський — Який діє в інтересах України, українців.

Професіоналі́зм — 1. Оволодіння основами й глибинами якої-небудь професії. 2. *лінгв.* Слово або зворот, властиві мовленню людей певної професії.

Проце́сор — Електронна схема, призначена для обробки даних

Пу́цьвірінок — 1. Безпере пташеня. 2. Маленька дитина.

Р

Ра́лі — Різновид перегонів, у яких гонщики стартують із інтервалом та змагаються на загальний час подолання певного маршруту (зазвичай, на серійних автомобілях, мотоциклах чи вантажівках).

Рандеву́ — 1. Наперед умовлене побачення. 2. У морському флоті — обумовлене місце зустрічі кораблів.

Рантьє́ — Особа, що живе за рахунок доходів від цінних паперів (акцій, облігацій), на проценти від капіталів, які передає в позичку.

Раціона́льний — 1. Стосується раціоналізму (у 2 знач.). 2. Який ґрунтується на вимогах розуму, логіки; розумний. // Спрямований до кращого, розумнішого застосування чого-небудь; доцільний. 3. *мат.* Сумірний з одиницею або частиною одиниці протилежне до *іраціональний*.

Ревера́нс — Присідання на праву ногу разом із шанобливим уклоном на знак привітання, подяки і т. ін.

Резюме́ — Короткий виклад суті доповіді, статті і т. ін. Короткий висновок зі сказаного, написаного або прочитаного.

Ремствування — Виявлення невдоволення ким-, чим-небудь, нарікання на когось, щось.

Ресу́рс — 1. Запаси чого-небудь, які можна використати в разі потреби. 2. Засіб, можливість, якими можна скористатися в разі необхідності.

Рефле́ксія — Самоаналіз власної діяльності, поведінки.

Ритуа́л — 1. Сукупність обрядів, що супроводжують релігійну відправу і становлять її зовнішнє оформлення. 2. Вироблений звичаєм або запроваджений порядок здійснення чого-небудь; церемонія, церемоніал.

Ріні́стий — Який складається з крупного піску, гравію, гальки і т. ін. Укритий крупним піском, гравієм, галькою і т. ін.

Рóжа — Багаторічна декоративна рослина родини мальвових з високим стеблом та великими яскравими, різних кольорів квітками, зібраними в китицеподібне суцвіття.

Розра́да — Те, що приносить заспокоєння, полегшення в горі, печалі. 2. *розм.* Втіха, розвага.

С

Самооці́нка — Оцінка самого себе, своїх достоїнств і недоліків.

Сапе́р — Військовослужбовець інженерних, військово-будівельних частин і підрозділів, які будують і ремонтують шляхи, мости, фортифікаційні споруди тощо.

Сап'я́н — Тонка м'яка шкіра найрізноманітніших кольорів, виготовлена із козлячих (рідше овечих, телячих) шкур.

Сві́та — 1. Старовинний довгополий верхній одяг, звичайно з домотканого грубого сукна. 2. Те саме, що *почет*.

Світлі́на — 1. Фотографія. 2. *рідко.* Полиць світла.

Сенсо́рика — Поняття, що узагальнює відчуття; чуттєве пізнання об'єктивної дійсності за допомогою відчуттів і сприймань.

Симпа́тик — Людина, якій симпатизує хто-небудь.

Сиро́ко — Сильний теплий вітер, що дме із Сахари до країн Середземномор'я, несе велику кількість пилу та може досягати ураганної швидкості й зазвичай повертається проти годинникової стрілки.

Сіромáха — Незаможна людина; бідняк. Нещасна людина, що викликає співчуття; бідолаха.

Сіря́к — Довгий, розширений донизу верхній плащоподібний сукняний одяг, поширений на Лівобережній Україні.

Ска́лля — 1. *збірний імен.* Відколотий, відбитий шматок чого-небудь твердого; осколок. 2. Те, що збереглося від минулого; залишки, уривки чого-небудь. 3. Тонка тріска, *перев.* сухого дерева. 4. Тонка, гостра трісочка, гострий осколок металу, скла і т. ін., які застрягли у шкірі, тілі; скабка. 5. Тонкий загострений довгастий кристал льоду, інею тощо.

Славéтний — 1. Який має широку славу, популярність; знаменитий. Добре відомий багатьом, усім. Прославлений героїчними ділами, подвигами і т. ін. Пов'язаний із героїчними ділами, подвигами. Який прославляє кого-небудь. 2. *розм.* Гідний поваги, пошани.

Смако́лик — 1. Смачна, принадна їжа; ласощі. 2. Делікатес.

Смара́гдовий — 1. Прикметник до *смарагд*. 2. Зроблений із смарагду, смарагдів, оздоблений смарагдом, смарагдами. 3. Який має колір смарагду; яскраво-зелений.

Смере́ка — Багаторічне вічнозелене хвойне дерево з конусоподібною кроною; ялина звичайна. Деревина цього дерева.

Снувáти — Готувати основу для ткання; перемотувати необхідну для основи кількість ниток із катушок на один великий вал. 2. Поспішно рухатися в різних напрямках, назад і вперед.

Солáно — Сухий гарячий південний і південно-східний вітер в Іспанії.

Сóлодощі — Кондитерські вироби, ласощі і т. ін.

Спанте́лічувати — Викликати розгубленість, замішання, подив у кого-небудь. Змушувати втрачати послідовність думки; збивати. Впливаючи яким-небудь чином, спонукувати до зміни поведінки.

Спі́кер — 1. Голова парламенту в ряді країн. 2. Особа, що повідомляє про якісь події.

Ста́йня — Спеціальне приміщення, будівля, де тримають коней; конюшня. Те саме, що хлів.

Стака́то — Уривчасте, коротке виконання звуків голосом або на музичних інструментах, один з основних прийомів звуковидобування, протилежний легато.

Старожі́тність — 1. Давно минулі часи, далеке минуле. 2. Пам'ятки далекого минулого.

Стимулюва́ти — Створювати, давати стимул або бути стимулом до чого-небудь; прискорювати, посилювати, поліпшувати здійснення чого-небудь.

Страте́гія — 1. Мистецтво підготовки і ведення війни та великих воєнних операцій. 2. Спосіб дій, лінія поведінки кого-небудь.

Строкáтий — 1. Укритий, розписаний різнобарвними смужками, плямами і т. ін., забарвлений у різні кольори; пістрявий. // З яскравими різнобарвними малюнками (про тканини та вироби з них). // З великими плямами або крапками (про масть тварини). // Який має різнокольорове забарвлення, оперення (про птахів). Який виділяється різноманітністю, яскравістю і т. ін. 2. Який складається з різних елементів; неоднаковий за складом; неоднорідний, різноманітний. 3. Який постійно вередує, діє наперекір кому-небудь; якому важко догодити; вередливий, примхливий.

Сум'я́ття — Безладний рух, метушня. Загальна розгубленість, паніка, викликані чим-небудь; замішання. 2. Сильне хвилювання; неспокій, тривога. Збентеження, ніяковість.

Суперобкла́динка — Паперова обкладинка, яка накладається поверх палітурки книжки.

Супоста́т — 1. Ворог, недруг, супротивник. 2. *лайл.* Негідник, мерзотник.

Т

Табу́ — Заборона чогось.

Терако́товий — 1. Прикметник до *теракота*. 2. Зроблений, виготовлений із теракоти. 3. Який має колір теракоти; червонувато-брунатний.

Ті́шитися — Мати приємність, втіху; радіти, бути радим. Милуватися чимсь, відчувати задоволення, насолоду від чого-небудь.

Толера́нтність — Поблажливість, терпимість до чиїхось думок, поглядів, вірувань тощо.

Толо́ка¹ — 1. Залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби. 2. *діал.* Взагалі вільна ділянка біля села, де збиралася молодь гуляти.

Толо́ка² — 1. Звичайно одноразова праця гуртом для швидкого виконання великої за обсягом роботи, на яку скликають сусідів, родичів, товаришів (без оплати, а за частування). Люди, скликані для такої роботи. 2. *перен.* Про скупчення людей, які щось роблять.

Топо́нім — Власна географічна назва.

Топоні́мія — Сукупність географічних назв населених пунктів, гір, рівнин, озер, річок, лісів і т. ін. певної території.

Торна́до — Атмосферне явище, що є стрімким вихором великої руйнівної сили, який виникає в грозовій хмарі і потім поширюється згори донизу у вигляді стовпа або хобота, захоплюючи пісок, воду і т. ін.

Тьма́ний — 1. Слабий, неясковий (про світло, вогонь і т. ін.). Який дає мало світла, погано освітлює. 2. Сірий, похмурий, не сонячний, хмарний. Слабо, погано освітлений, у який погано проникає світло; темний. 3. Без блиску, матовий. Позбавлений чіткості, невиразний, розпливчастий; погано видний. 4. Затьмарений, затуманений, невиразний (про очі, погляд і т. ін.).

У

Убезпе́чувати — Захищати, охороняти від чого-небудь; запобігати якійсь небезпеці.

Ультразвук — Звук, який створюється коливаннями дуже високої частоти і не сприймається вухом людини.

Ультрамаріновий — Який має колір ультрамарину; яскравосиній.

Ультрафіолéтовий — Пов'язаний з ультрафіолетовим промінням.

Ультрафіолéтове проміння — Невидиме для ока людини електромагнітне проміння, яке в спектрі міститься між фіолетовим і рентгенівським промінням.

Умілець — Той, хто добре знає свою справу, володіє умінням; вправний майстер.

Упéвнюватися — Здобувати певність, переконуватися в чому-небудь. Надіятися, покладатися. Довірятися.

Уперéджений — 1. Який почуває упередження (у 2 знач.) стосовно до кого-, чого-небудь. 2. Який склався щодо кого-, чого-небудь наперед, до ознайомлення з ним; необ'єктивний. 3. Негативний, несправедливий, який складається щодо кого-, чого-небудь наперед.

Ф

Фасóн — 1. Крій, модель, зразок, за якими шують (або пошито) одяг, взуття, головні убори тощо.

Філантро́п — Той, хто займається філантропією; благодійник, добродійник, доброчинець.

Фіна́нси — 1. Система грошових відносин у тій чи тій державі, а також сукупність усіх грошових коштів, що є в розпорядженні держави. 2. *розм.* Гроші, грошові справи.

Фі́тнес — Напрямок масової, спортивної й оздоровчої фізкультури, який спрямований на покращення загального стану організму людини, його тренуваність та здатність опиратись негативним впливам зовнішнього середовища шляхом виконання простих та комплексних вправ у музичному супроводі чи у визначеному такті, допомагає в корекції форм та ваги тіла та дає змогу закріпити досягнуті результати.

Фітотерапевти́чний — Який стосується фітотерапії.

Фітотерапі́я — Лікування різних захворювань лікарськими рослинами.

Флорбо́л — Командний вид спорту. Один з різновидів хокею.

Фу́туризм — авангардний напрям, назва якого в перекладі з латини — майбутнє. Виник у літературі на початку ХХ ст. , відбиваючи настання часу техніки.

Фу́туристи́чний — Який ґрунтується на засадах футуризму; притаманний футуризму.

Х

Хизува́тися — Виставляти що-небудь напоказ, пишатися чим-небудь; хвалитися, чванитися.

Химе́рний — 1. Який викликає подив, не схожий на когось звичайного або щось звичайне; незвичний, чудернацький. Те саме, що *потворний*. Сповнений несподіванок. 2. Якому властиві дивацтва, примхи, вигадки (про людину та її характер). Те саме, що *вередливий*. 3. Якого не може бути в дійсності. Неможливий для виконання, здійснення; нездійснений, нереальний. У який важко повірити; неправдоподібний. Який є породженням гри фантазії; вигадливий, незвичайний. 4. Який важко зрозуміти, збагнути, пояснити; складний, незрозумілий, заплутаний.

Хо́бі — Яке-небудь захоплення, улюблене заняття на дозвіллі.

Хуртові́на — 1. Сильний вітер зі снігом; заметіль. 2. Те саме, що *завірюха*. 3. Буря, ураган. 4. Нещастя, знегода, тяжка година і т. ін.

Хутчі́ш — Швидше.

Ц

Ца́рі́на — 1. Околиця, край села. 2. Місцевість за селом, де пастух збирає худобу; вигін. Те саме, що *пасовисько*. 3. Необроблюване, поросле травами поле. 4. *діал.* Засіяне поле; посіви; лан. 4. *перен.* Сфера діяльності людини; ділянка, галузь.

Ч

Ча́лий — 1. Сірий, сіро-коричневий (про масть коней). 2. *у знач. іменника.* Кінь такої масті.

Червле́ний — Темно-червоний.

Че́рес — Шкіряний чоловічий пояс, поширений у гірських районах Карпат.

Чимра́з — 1. *переважно у сполуч. з прикм. і присл. вищ. ст.* Указує на посилення, наростання ознаки, якості, кількості і т. ін. 2. Те саме, що *чимдалі*.

Член-кореспонде́нт — Звання, яке надається вченому, обраному до складу академії наук (національної, галузевої), який не користується всіма правами дійсного члена.

Чо́вгати — 1. *чим і без додатка.* Терти, скребти по якійсь поверхні, утворюючи шум, шарудіння. 2. *розм.* Іти, ходити повільно, ледве піднімаючи ноги; плестися.

Чума́к — 1. У XV–XIX ст. в Україні — візник і торговець, який перевозив на волах хліб, сіль, рибу та інші товари для продажу. 2. Український народний танець.

Ш

Шлакоблók — Будівельний матеріал (переважно кубічної форми), виготовлений із шлакобетону.

Шляхétний — 1. Прикметник до *шляхта, шляхтич.*: аристократичного, дворянського походження. 2. Який відзначається високими моральними якостями; який дістав добре виховання; благородний. // Який відзначається витонченістю, досконалістю, елегантністю; вишуканий.

Шумовіння — Білувата пухирчата маса на поверхні рідини, яка утворюється від сильного коливання, бовтання, кипіння, бродіння і т. ін.; піна.

Щ

Щоміті — Кожної миті.

Ю

Юпка — Нагрудний одяг із рукавами. Переважно його шили з фабричних тканин і він повторював форму та крій місцевих безрукавок.

Я

Ярлік — 1. *іст.* Грамота, письмовий указ хана Золотої Орди, що надавав право на управління окремими підлеглими їй областями або державами. 2. Наклейка на предметі, товарі із зазначенням назви, кількості, місця виготовлення, номера або інших відомостей; етикетка 3. *перен.* Характеристика, що її дають за шаблоном, традицією, звичкою кому-, чому-небудь.

Ятріти — 1. Спричиняти, викликати чим-небудь запалення, біль, подразнення в чому-небудь (*перев.* в рані, хворому місці тощо). 2. *перен.* Необережними словами, діями, спогадами змушувати знову відчувати, переживати щось важке, неприємне.